

Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze działające na terenie województwa zachodniopomorskiego - badanie opisowe.

Obserwatorium Integracji Społecznej
Projekt „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”
Współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści.

1. Liczba ośrodków i ich przestrzenne rozmieszczenie.	3
2. Prawne podstawy funkcjonowania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.	6
3. Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.	6
3.1 Wspólne zadania ośrodków publicznych i niepublicznych.	7
3.2 Zadania dodatkowe realizowane przez ośrodki.	8
4. Struktura zatrudnienia w ośrodkach.	15
5. Źródła finansowania zadań i wysokość budżetu.	18
5.1 Wysokość budżetu	19
6. Działalność adopcyjna	20
6.1 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w celu adopcji, w latach 2006-2010.	21
6.2 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w latach 2006-2010, które zostały zaadoptowane.	23
6.3 Liczba dzieci zgłoszonych przez ośrodki do Wojewódzkiego Banku Danych (WBD) w latach 2006-2010.	26
6.4 Liczba dzieci w „okresie przejściowym” w dniu 19 listopada 2010.....	27
6.5 Liczba rodzin, które zaadoptowały dzieci w ośrodkach latach 2006-2010.....	28
6.6 Liczba rodzin oczekujących obecnie na adopcję dziecka	28

Wstęp.

Obserwatorium Integracji Społecznej, działające w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej przeprowadziło badania opisowe dotyczące funkcjonowania ośrodków adopcyjno-opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego. Celem badania było zebranie i opracowanie informacji pozwalających na opisanie i porównanie ośrodków w kilku podstawowych wymiarach ich funkcjonowania. W polu zainteresowania badawczego znalazły się następujące problemy:

- 1) liczba ośrodków i ich przestrzenne rozmieszczenie,
- 2) prawne podstawy ich funkcjonowania,
- 3) zadania realizowane przez ośrodki (ustawowe oraz realizowane z własnej inicjatywy),
- 4) struktura zatrudnienia
- 5) źródła finansowania ośrodków i wysokość ich budżetu oraz
- 6) liczba dokonywanych przez nie adopcji w latach 2006-2010.

W badaniu wzięło udział osiem ośrodków adopcyjno – opiekuńczych funkcjonujących na terenie województwa. Od strony metodologicznej, badanie miało charakter ilościowy oraz jakościowy. W aspekcie ilościowym posłużono się ankietą w wersji elektronicznej, którą rozesłano drogą e-mailową do wszystkich (ośmiu) ośrodków adopcyjno – opiekuńczych działających w regionie. Aspekt jakościowy badania polegał na przeprowadzeniu po jednym wywiadzie swobodnym z dyrektorami dwóch ośrodków – jednego publicznego i jednego prowadzonego przez organizację pozarządową. Celem badań jakościowych było uzyskanie dodatkowej wiedzy dotyczącej funkcjonowania ośrodków, niezbędnej do prawidłowej interpretacji danych uzyskanych w badaniach ilościowych. Poniższe opracowanie zawiera więc wyniki badań ilościowych oraz ich interpretację.

1. Liczba ośrodków i ich przestrzenne rozmieszczenie.

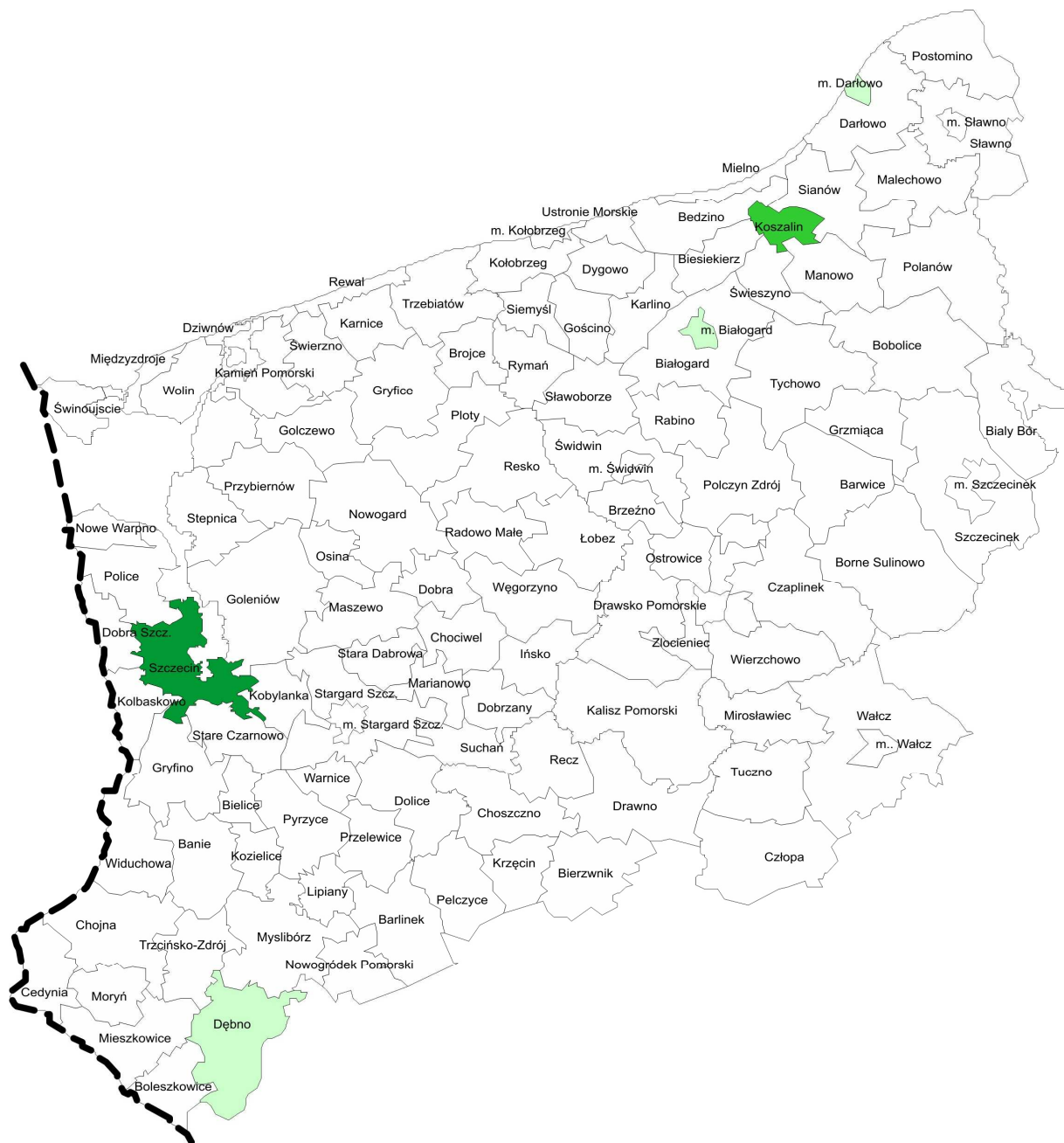
Według danych Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonuje osiem ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, w tym trzy działające w Szczecinie, dwa w Koszalinie i po jednym w Białogardzie, Darłowie oraz Dębnie. Pięć ośrodków to placówki publiczne (oznaczone w tabeli nr 1 symbolem **P**), a trzy

to ośrodki niepubliczne (oznaczone symbolem N), które prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Szczegółowy wykaz ośrodków adopcyjno-opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego, wraz z ich danymi teleadresowymi, zawiera poniższa tabela.

Tabela 1 Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze działających na terenie województwa zachodniopomorskiego

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno – opiekuńczego (+ skrót nazwy ośrodka)		Telefon
1.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (P-OAO Szczecin) ul. Papieża Jana Pawła II 42 70-413 Szczecin e-mail: oao.szczecin@wp.pl Dyrektor: Monika Kołodziejka	P	(91) 48-93-234
2.	Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Stowarzyszenia Rodzin Katolickich (N-SRK Szczecin), ul. Mickiewicza 3, 70—383 Szczecin e-mail: adopcje@adopcje.home.pl sekretariat@adopcje.pl Dyrektor: Katarzyna Gołębiowska	N	(91) 44-25-085
3.	Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Fundacji „Mam Dom” (N-MD Szczecin) Aleja Wojska Polskiego 78 70-482 Szczecin e-mail: biuro@mamdom.org Dyrektor: Joanna Kawałko	N	(91) 422-14-44 kom. 509 214 501
4.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (P-OAO Koszalin) ul. Morska 43 75-215 Koszalin; e-mail: oao@ta.pl Dyrektor: Leszek Jęczkowski	P	(94) 343-25-62
5.	Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy TPD (N-TPD Koszalin) ul. Piłsudskiego 11/12 75-501 Koszalin; e-mail: tpd@zeto.koszalin.pl Dyrektor: Aleksandra Lachowicz	N	(94) 342-56-27 94 342-36-16
6.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Ośrodka Wspierania Rodziny „Dom pod Świerkiem” (P-OAO Białogard) ul. Grunwaldzka 49 78-200 Białogard e-mail: oao.bialogard@gmail.com Dyrektor: Mirosław Woźniak	P	(94) 31-22-257
7.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (P-OAO Darłowo) ul. Morska 78 76-150 Darłowo e-mail: oao.dddarlowo@wp.pl ; sekretariat.dddarlowo@wp.pl Dyrektor: Urszula Jarzębska	P	(94) 31-42-507
8.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (P-OAO Dębno) ul. Mickiewicza 30 b 74-400 Dębno; e-mail: oao_debno@poczta.onet.pl Dyrektor: Maria Żukrowska – Mróz	P	(95) 760-27-00 (95) 769-08-23

Mapa ośrodków adopcyjno-opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego .

Liczba ośrodków adopcyjno - opiekuńczych w woj. zachodniopomorskim

- 3 ośrodki w Szczecinie
- 2 ośrodki w Koszalinie
- po 1 ośrodku w Białogardzie, Darłowie i Dębnie

2. Prawne podstawy funkcjonowania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.

Działalność publicznych i niepublicznych (pozarządowych) ośrodków adopcyjno – opiekuńczych regulują następujące akty prawne:

- a) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 593 z późn.zm.),
- b) Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, oz.2104 z późn. zm.),
- c) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U. Nr 205, poz. 1700, 1701 z późn. zm.),
- d) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 października 2004 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do zakładania i prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjno-opiekuńczych oraz stażu pracy i kwalifikacji wymaganych od osób zatrudnionych w publicznych i niepublicznych ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, a także warunków lokalowych, jakimi powinny dysponować te ośrodki (Dz.U. Nr 226, poz.2293),
- e) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 r. w sprawie rodzin zastępczych (Dz. U. Nr 233, poz. 2344z późn. zm.)
- f) Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad i działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U. Nr 214, poz. 1812).
- g) Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. z dnia 5 marca 1964 r. z późn. zm.)

3. Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.

Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych można podzielić na dwie grupy. Pierwsza grupa obejmuje zadania obligatoryjne, nałożone na ośrodki przez obowiązujące przepisy prawa, a druga grupa obejmuje zadania dodatkowe realizowanie przez ośrodki zgodnie z § 4. 1. pkt. 12 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U. Nr 205, poz. 1700, 1701 z późn. zm.), który pozwala tym ośrodkom na „realizowanie innych zadań przewidzianych w przepisach dotyczących opieki nad dzieckiem i rodziną.”

3.1 Wspólne zadania ośrodków publicznych i niepublicznych.

Zadania publicznego i niepublicznego ośrodka adopcyjno – opiekuńczego reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz.U. Nr 205, poz. 1700, 1701 z późn. zm.). Zaktualizowaną listę zadań ośrodka adopcyjno – opiekuńczego zawiera Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych z dnia 19.10.2007r. (Dz.U. z dn/ 30.10.2007r.). Według aktualnej listy zawartej w Rozporządzeniu z dnia 19.10.2007r do zadań ośrodka należy:

1) gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej;

2) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz rodzinnych wywiadów środowiskowych, dotyczących osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo kandydatów do prowadzenia placówki rodzinnej;

3) wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych stwierdzających ukończenie szkolenia dla rodzin zastępczych według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia;

4) wydawanie kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej opinii o spełnianiu przez nich warunków, a kandydatom do prowadzenia placówki rodzinnej opinii o posiadaniu odpowiedniego przygotowania;

5) dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;

6) prowadzenie pomocy psychologicznej, poradnictwa pedagogicznego i prawnego dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach rodzinnych;

7) współpraca z sądem opiekuńczym, polegająca w szczególności na powiadamianiu o okolicznościach uzasadniających wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego i sporządzaniu opinii w sprawach dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej;

8) udzielanie pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie lub ustanowienie rodziny zastępczej i zgromadzeniu niezbędnych dokumentów;

9) działalność edukacyjna i upowszechniająca tworzenie rodzin przysposabiających, zastępczych oraz placówek rodzinnych;

10) wspieranie dyrektora placówki rodzinnej w sporządzaniu indywidualnego planu pracy z dzieckiem oraz dokonywanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce rodzinnej;

11) współpraca z dyrektorem placówki rodzinnej w sporządzaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w danej placówce;

12) realizowanie innych zadań przewidzianych w przepisach dotyczących opieki nad dzieckiem i rodziną.

3.2 Zadania dodatkowe realizowane przez ośrodki.

Na podstawie ankiety przeprowadzonej przez Obserwatorium Integracji Społecznej w Szczecinie została opracowana lista dodatkowych zadań realizowanych przez poszczególne ośrodki adopcyjno – opiekuńcze w województwie zachodniopomorskim. Wynika z niej, że charakter i zakres realizowanych zadań dodatkowych jest tak szeroki, iż w niektórych przypadkach należałoby mówić tutaj nie tyle o zadaniach, co zintegrowanych działaniach przybierających czasem formę projektów realizowanych z dużym rozmachem. Poniższa tabela zawiera listę ośrodków adopcyjno - opiekuńczych wraz z wykazem podejmowanych przez nie działań.

Tabela 2 Dodatkowe zadania/działania realizowane przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze.

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
1.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno- Opiekuńczy ul. Papieża Jana Pawła II 42 70-413 Szczecin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cykliczne spotkania rodzin adopcyjnych i ich dzieci z pracownikami Ośrodka i zaproszonymi gośćmi. 2. Grupy wsparcia dla rodziców adopcyjnych i zastępczych, terapia indywidualna dla dzieci z rodzin adopcyjnych i zastępczych 3. Udzielanie porad dla rodziców adopcyjnych i nie tylko, biorących udział w szczecińskim forum - portal Nasz Bocian 4. Zajęcia dla rodzin zastępczych – spokrewnionych i niespokrewnionych. 5. Szkolenia dla rodziców biologicznych, szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niespokrewnionych 6. Wsparcie dla kobiet (rodziców) przed i po zrzeczeniu się władzy rodzicielskiej 7. Sprawy zlecone przez Sąd: <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie i wydawanie opinii w przysposobieniach wewnątrzrodzinnych - umożliwienie rodzinom biologicznym kontaktów z dziećmi, na terenie Ośrodka, przy udziale psychologa i pedagoga - mediacje rodzinne 8. Prelekcje i prezentacje dla studentów szczecińskich uczelni na temat przysposobienia rodzicielstwa zastępczego i działalności Ośrodka . Umożliwienie odbycia

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>praktyk studenckich w Ośrodku.</p> <p>9. Udział pracowników Ośrodka w cyklach audycji radiowych na temat rodzicielstwa zastępczego</p> <p>10. Organizowanie Dni Otwartych Ośrodka – możliwość konsultacji z psychologiem, pedagogiem, prawnikiem. Także dyżury telefoniczne specjalistów.</p> <p>11. Organizowanie spotkań dla rodziców adopcyjnych ze specjalistami np. pielęgniarką położną, lekarzem dermatologiem, lekarzem pediatrą, kuratorem sądowym.</p> <p>12. Punkt konsultacyjny w ramach realizacji Programu „Mam Rodzinę”</p> <p>13. Udział w Miejskim Programie Wspierania Rodzicielstwa Zastępczego</p>
2.	<p>Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Stowarzyszenia Rodzin Katolickich ul. Mickiewicza 3 70—383 Szczecin</p>	<p>1. Obóz diagnostyczno - konsultacyjny „Umiem się złościć” dla dzieci z placówek rodzinnych (raz w roku)</p> <p>2. Warsztaty doskonalące dla rodzin zastępczych i placówek rodzinnych (kilka razy w roku)</p> <p>3. Warsztaty rozwojowe dla rodziców biologicznych i ich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej (raz w roku)</p> <p>4. Zjazd rodzin Adopcyjnych i Zastępczych (raz w roku)</p> <p>5. Bal karnawałowy dla dzieci placówek pogotowia rodzinne (raz w roku)</p>
3.	<p>Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Fundacji „Mam Dom” Aleja Wojska Polskiego 78 70-482 Szczecin</p>	<p>1) Ośrodek organizuje coroczne Zjazdy Rodzin Adopcyjnych, w których uczestniczy średnio ok. 100 osób. Zjazd jest formą grupy wsparcia dla rodziców adopcyjnych i ich dzieci, w programie Zjazdu zawsze znajdują się warsztaty i wykład dla rodziców, dla dzieci gry i konkursy, wspólny obiad i wymiana doświadczeń. Podczas Zjazdu rodzice korzystają z porad specjalistów.</p> <p>2) Ośrodek, jako jedyny w województwie, prowadzi Forum dla rodziców adopcyjnych na swojej stronie internetowej.</p> <p>3) Wsparcie kobiety lub planowanie zrzeczenia i adopcji. Około 20 kobiet na rok, po wsparciu psychologicznym i rzeczowym, zatrzymuje dzieci i zaczyna radzić sobie same. Dla nich wydawane są plakaty i ulotki, które umieszczane są w szpitalach, w gabinetach ginekologicznych i szkołach.</p> <p>4) Wsparcie psychologiczne, prawne, rzeczowe, również w postaci warsztatów według autorskich programów naszych pracowników: „Powrót Do Domu”, „Rodzicielskie ABC” dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Świadczymy również pomoc nową metodą „Konferencja Grupy Rodzinnej”.</p> <p>5) Dzięki sponsorom ośrodek organizuje wsparcie rzeczowe (dla samotnych rodziców i kobiet w ciąży) w postaci wyprawek dla niemowląt, mebli, ubrań, środków czystości, artykułów szkolnych, zabawek, żywności.</p> <p>6) Dla dzieci po adopcji, Ośrodek proponuje zajęcia terapeutyczne – dla dzieci młodszych „MISIE”, dla dzieci starszych – „Muzeum Wyobraźni”, terapię indywidualną, zajęcia dla dzieci nadpobudliwych, dla dzieci nieśmiałyłch oraz półkolonie, warsztaty plastyczne i techniczne.</p> <p>7) Bezpłatna pomoc psychologa, terapeuty, mediatora, pedagoga,</p>

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>logopedy, prawnika (w zależności od rodzaju problemu) – dla rodzin adopcyjnych po przyjęciu dzieci.</p> <p>8) Wydawanie publikacji o tematyce związanej z adopcją, organizowanie konferencji i warsztatów – np. o jawności adopcji.</p> <p>9) W ramach współpracy z sądami w Szczecinie, Gryfinie, Gryficach i Stargardzie Szczecińskim – specjaliści ośrodka przeprowadzają badania więzi w rodzinach preadopcyjnych (rodziny które nie były szkolone w naszym Ośrodku) lub badania więzi pomiędzy dziećmi a ich rodzicami naturalnymi, jak również badania więzi w rodzeństwie i badania w przypadku adopcji wewnątrzrodzinnych.</p> <p>10) Od 3 lat - w ramach podpisanych umów - świadczenie usługi nast. instytucjom:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie – obsługa Domu Dziecka w Chojnie, Domu Dziecka w Trzciesku; b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach – obsługa Domu Dziecka w Policach i Domu Dziecka w Tanowie; c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie – obsługa Domu Dziecka w Mostach i Domu Dziecka w Goleniowie; d) Dom Dziecka w Gryficach; e) Dom Dziecka nr 1 w Stargardzie Szczecińskim; f) Dom Dziecka nr 2 w Stargardzie Szczecińskim; <p>Działania, jakie podejmują pracownicy Ośrodka to udział w zespołach ds. oceny zasadności pobytu wychowanków, diagnozy psychologiczne i pedagogiczne dzieci, badania więzi rodzeństwa, rodziców naturalnych lub adopcyjnych z dziećmi, pomoc podczas pierwszych kontaktów rodziców adopcyjnych z dziećmi, pomoc dla wychowawców placówek, diagnozy logopedyczne dzieci, mediacje rodzinne, pomoc w regulacji sytuacji prawnej dzieci, dobór rodziny do dzieci, przeprowadzanie procedur adopcyjnych. Nasz Ośrodek diagnozuje również i wydaje zaświadczenia tzw. „rodzinom zaprzyjaźnionym” z w/w placówek.</p> <p>11) Podnoszenie kwalifikacji pracowników ośrodka (szkolenia, konferencje, studia podyplomowe, np. terapia pedagogiczna, wymiana doświadczeń z pracownikami innych ośrodków adopcyjno – opiekuńczych z kraju.</p>
4.	<p>Publiczny Ośrodek Adopcyjno- Opiekuńczy ul. Morska 43 75-215 Koszalin</p>	<p>Ośrodek zrealizował programy, na które pozyskał dodatkowe środki z Ministerstwa Polityki Społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) <i>Krok po kroku ku rodzinie</i> - praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w opiece zastępczej; 10.510,00 zł (środki finansowe pozyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej). Zrealizowany do grudnia 2007. 2) <i>Blaski i cienie</i> - program pozyskiwania i rozwoju rodzin zastępczych; 5.830,00 zł (środki finansowe pozyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej). Zrealizowany do grudnia 2007. 3) <i>Rozwój niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych</i> (środki finansowe pozyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) - 12.830,00 zł - zrealizowano do grudnia

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>2008.</p> <p>Ośrodek organizuje cyklicznie grupy wsparcia i doskonalenia opiekunów zastępczych :</p> <p>1) Forum Zawodowych Rodzin Zastępczych - IX edycja</p> <p>jest to inicjatywa służąca doskonaleniu rodzinnych form opieki zastępczej. Rodziny zawodowe ze względu na ich formy opieki nad dziećmi, mają specyficzne problemy i nie zawsze znajdują pomoc w ośrodkach pomocy społecznej. Ideą zorganizowania cyklicznych spotkań rodzin zawodowych jest stworzenie miejsca do wymiany doświadczeń, przedstawienia swoich problemów i sposobów ich rozwiązywania, a także dalsze doskonalenie. Pierwsze takie spotkanie odbyło się 08.12.2005r.</p> <p>2) Klub Rodzin Zastępczych</p> <p>Przedłużenie (po szkoleniu) procesu przygotowywania rodzin zastępczych do funkcji jakie pełnią oraz grupa wsparcia dla osób sprawujących trudną i odpowiedzialną funkcję opieki nad dzieckiem opuszczonym. Od 4 lat, raz w miesiącu o stałej porze spotykają się opiekunowie zastępczy z Koszalina. Klub swoje cele realizuje poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność edukacyjną, • działalność terapeutyczną, • pracę korekcyjno – konsultacyjną, • tworzenie atmosfery współpracy i życzliwości w kontaktach interpersonalnych z rodzicami zastępczymi. <p>3) Szkoła dla Rodziców – oferta skierowana do rodziców biologicznych, opiekunów zastępczych oraz rodzin adopcyjnych, chcących doskonalić swoje umiejętności wychowawcze. Co roku przynajmniej 2 cykle.</p> <p>4) Warsztaty dla kandydatów na rodziców adopcyjnych – cykl pięciu spotkań dotyczących problemów adopcji dla przyszłych rodziców. Grupy, w których bierze udział ok. 10 kandydatów na rodziców adopcyjnych. Co roku 2-3 grupy.</p> <p>Ośrodek organizuje imprezy integrujące środowisko opiekunów zastępczych oraz dające zabawę dzieciom:</p> <p>1) Ferie zimowe - 2 tygodnie dla 20 dzieci - coroczna inicjatywa, dzięki której dzieci z rodzin zastępczych mają atrakcyjne, darmowe zajęcia podczas ferii w Ośrodku, wraz z zajęciami terapeutycznymi.</p> <p>2) Piknik z okazji Dnia Dziecka dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka organizowany razem ze społecznością lokalną. Dzięki tej imprezie udaje się zainteresować ideą opieki zastępczej szersze grono ludzi.</p>

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>3) Spektakle teatralne i muzyczne dla dzieci z rodzin zastępczych – co roku ok. 2-3 takich imprez organizowanych dzięki pomocy środowiska lokalnego.</p> <p>4) Bal karnawałowy – organizowany razem ze Stowarzyszeniem Studentów i Absolwentów Politechniki Koszalińskiej Millennium w Klubie „Kreślarnia” – ponad 120 dzieci i opiekunów zastępczych;</p> <p>5) Zorganizowanie spotkania dla dzieci z rodzin zastępczych z policją pt: „Bezpieczny powrót do szkoły”.</p> <p>Praca z rodzicami biologicznymi:</p> <p>1) Pomoc dla kobiet w ciąży oraz matek deklarujących wolę oddania dziecka do adopcji. - informacja prawna, - pomoc w załatwieniu wszelkich formalności w sądzie i urzędach, - pomoc psychologiczna.</p> <p>2) Praca z rodzinami w kryzysie - profilaktyka, której celem jest utrzymanie dziecka w rodzinie.</p> <p>3) Praca z rodzicami, których dzieci przebywają w opiece zastępczej: - praca indywidualna, - spotkania rodzinne, - praca grupowa - Szkoła dla Rodziców, - organizowanie spotkań z dziećmi przebywającymi w opiece zastępczej na terenie Ośrodka,</p> <p>4) Specjalne programy dzięki, którym staramy się przywrócić dzieci przebywające w opiece zastępczej do rodzin biologicznych.</p> <p>Wolontariat – pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych dla dzieci z rodzin zastępczych. (Kilkunaścioro dzieci rocznie)</p> <p>Inne formy aktywności:</p> <p>Warsztaty dotyczące seksualności i problemów adolescencji dla dzieci z rodzinnych domów dziecka.</p> <p>Grupa socjoterapeutyczna w Rodzinnym Domu Dziecka.</p> <p>Pomoc prawna i przygotowanie materiałów informacyjnych dla Caritas w otwarciu "Okna życia", stała współpraca z Domem Samotnej Matki w Koszalinie;</p> <p>Udział w zespołach kwalifikacyjnych przy MOPS - dotyczącym sytuacji dzieci, dla których poszukiwano opieki zastępczej</p> <p>Warsztaty dla pracowników PCPR, GOPS kuratorów zawodowych na temat: „Praca nad emocjami dziecka odbieranego” i „Powrót dziecka do rodziny biologicznej”.</p>

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>Warsztaty doskonalące dla pracowników ośrodków adopcyjno – opiekuńczych z terenu województwa zachodniopomorskiego.</p>
5.	<p>Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy TPD ul. Piłsudskiego 11/12 75-501 Koszalin</p>	<p>Ośrodek realizuje:</p> <p>1) projekty edukacyjne i integracyjne dla dzieci</p> <ul style="list-style-type: none"> - program dla usamodzielniających się wychowanków „Mocne strony własnej osobowości drogą do rozwoju samodzielności”, - przeprowadzenie cyklu zajęć warsztatowych dla dzieci „Jak się uczyć” - zorganizowanie zabawy karnawałowej dla dzieci, uroczyste obchody Dnia Dziecka – współorganizacja festynu z Osiedlem Nr 3 w Kołobrzegu, - obdarowanie dzieci z rodzin zastępczych paczkami świątecznymi, - podarowanie dzieciom z zawodowych rodzin zastępczych wyprawek szkolnych, - coroczny udział dzieci z rodzin zastępczych w Olimpiadzie Sportowej TPD, - organizowanie wyjazdów dzieci do teatru i kina na spektakle familijne, - udział dzieci w projekcie literackim „Uczucia na cztery pory roku”, - zorganizowanie wyjazdu dzieci z rodzin zastępczych na wycieczkę do Berlina (nagroda za wyniki w nauce), <p>2) Projekty edukacyjne i integracyjne dla rodzin zastępczych</p> <ul style="list-style-type: none"> - powołanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych z powiatu kołobrzесьkiego i koszalińskiego w latach 2008-2010 raz w miesiącu - szkolenia psychoedukacyjne dla rodziców zastępczych: „Zaburzenia emocjonalne i nerwicowe u dzieci”, „Opiekun procesu usamodzielnienia”, „Współpraca rodzin zastępczych z sądem rodzinnym”, Portret psychologiczny dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej”, "Ochrona wizerunku dziecka w kontaktach z mediami”, „Rola rodzica zastępczego w przygotowaniu dziecka do adopcji” - spotkanie integracyjno – szkoleniowe Mikołaj 2009 - uroczyste spotkania z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego dla rodzin z powiatu kołobrzесьkiego, - Projekt „Trening podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych” Zakopane 2010 - Projekt Leonardo da Vinci rok 2008 „Wymiana doświadczeń osób pracujących w rodzinami zastępczymi i adopcyjnymi”. Wyjazdy studyjne zawodowych rodzin zastępczych oraz osób pracujących z rodzinami zastępczymi; Litwa, Hiszpania, Grecja, Niemcy. <p>Ponadto Ośrodek:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) bierze udział w budowaniu systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie kołobrzесьkim, w którym nie ma placówki opiekuńczo – wychowawczej jak też nie funkcjonowały niespokrewnione rodziny zastępcze. b) zajmuje się integrowaniem środowiska rodzin zastępczych spokrewnionych i prowadzeniem naborów na niespokrewnione rodziny zastępcze. c) organizuje kontakty rodzin biologicznych z dziećmi w opiece zastępczej na terenie ośrodka

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
		<p>d) organizuje kontakty dzieci adoptowanych z ich rodziną biologiczną (po latach)</p> <p>Inne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ośrodek brał udział w Ogólnopolskim Dniu Rodzicielstwa Zastępczego – Karlino 2006 (prezentacja Ośrodka, współpracujących z nim rodzin zastępczych, wystąpienia w TVP2), 2. Zorganizowanie pierwszego na terenie powiatu koszalińskiego Dnia Rodzicielstwa Zastępczego pt. „Rodzinalia” poprzez pozyskanie środków z fundacji Ernst&Young,
6.	<p>Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Ośrodka Wspierania Rodziny „Dom pod Świerkiem” ul. Grunwaldzka 49 78-200 Białogard</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ośrodek prowadzi „Niebieski pokój” (również do dyspozycji Sądu i Policji) 2) Ośrodek podejmuje działania wynikające z porozumień z innymi powiatami: <p>z powiatem świdwińskim: szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; udział z zespołami do spraw okresowej oceny zasadności pobytu dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej, Socjalizacyjnej „Dzieciowisko”; opiniowanie kandydatów na rodziny zaprzyjaźnione dzieci objętych opieką placówki.</p> <p>z powiatem wałeckim: współpraca z rodzinnym domem dziecka w zakresie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówce; prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia placówek rodzinnych.</p> <p>z powiatem łobeskim: uczestnictwo w pracach stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci, działającego w Domu Dziecka w Łobzie; opiniowanie kandydatów na rodziny zaprzyjaźnione dzieci objętych opieką placówki.</p> <p>Wioska Dziecięca SOS w Karliniu: okresowa ocena zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej; opiniowanie kandydatów na rodziny zaprzyjaźnione dzieci objętych opieką placówki.</p>
7.	<p>Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy ul. Morska 78 76-150 Darłowo</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie badań psychologicznych i opracowywanie opinii psychologicznych w zakresie adopcji wewnątrzrodzinnych na zlecenie Sądu Rejonowego Koszalinie. 2. Wykonywanie badań psychologicznych i opracowywanie opinii psychologicznych dot. zasadności przywracania władzy rodzicielskiej na zlecenie Sądu Rejonowego Koszalinie. 3. Uczestniczenie w posiedzeniach Stałych Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Sławnie oraz w Domu Dziecka w Darłowie. 4. Organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. 5. Promowanie Ośrodka w środowisku poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów i kalendarzy, prowadzenie strony internetowej 6. Poradnictwo prawne dla rodzin biologicznych, zastępczych i adopcyjnych

Lp.	Nazwa i adres ośrodka adopcyjno - opiekuńczego	Dodatkowe zadania realizowane przez ośrodek
8.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno- Opiekuńczy ul. Mickiewicza 30 b 74-400 Dębno	<ol style="list-style-type: none"> 1) Opiniowanie na zlecenie Sądu Rejonowego adopcji wewnątrzrodzinnych oraz funkcjonowania ustanowionych rodzin zastępczych. 2) Pomoc i poradnictwo psychopedagogiczne dla rodziców dzieci uczęszczających do Specjalistycznej Grupy Wsparcia Dziennego (zagrożonych umieszczeniem w placówce typu socjalizacyjnego) oraz rodzin naturalnych z terenu Miasta i Gminy Dębno. Interwencje kryzysowe. 3) Terapia pedagogiczna, zajęcia wyrównawcze, korekcyjno – kompensacyjne dla dzieci ze Specjalistycznej Grupy Wsparcia Dziennego i Placówki Wielofunkcyjnej w Dębnie. 4) Szkolenia z zakresu umiejętności wychowawczych dla rodziców dzieci ze Specjalistycznej Grupy Wsparcia Dziennego. 5) Pomoc psychopedagogiczna rodzinom zastępczym z Powiatu Myśliborskiego. 6) Pomoc w zakresie sporządzania wniosków do Sądu – ustalenie kontaktów z dzieckiem, ustalenie miejsca pobytu małoletniego dziecka, alimenty, pozew rozwodowy. 7) Prowadzenie szkoleń i poradnictwo dla pracowników Placówki Wielofunkcyjnej w Dębnie.

4. Struktura zatrudnienia w ośrodkach.

Struktura zatrudnienia w ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych została przeanalizowana pod kątem typu stanowisk występujących w ośrodkach, liczby osób zatrudnionych na tych stanowiskach oraz liczby posiadanych przez dany ośrodek etatów.

W skład podstawowego trzonu struktury zatrudnienia występującego w każdym badanym ośrodku adopcyjno – opiekuńczym wchodzi takie stanowiska jak 1) dyrektor, 2) księgowy(a), 3) psycholog i 4) pedagog. Paleta stanowisk pracowniczych występujących w ośrodkach obejmuje dodatkowo: 5) zastępcę dyrektora (w jednym ośrodku niepublicznym), 6) sekretarkę (w jednym ośrodku publicznym), 7) terapeutę (w jednym ośrodku publicznym) 8) terapeutę-mediatora (w jednym ośrodku niepublicznym), 9) pracownika socjalnego (w jednym ośrodku publicznym), 10) logopedę (w jednym ośrodku niepublicznym), 11) sprzątaczkę (w jednym ośrodku publicznym) oraz 12) prawnika pracującego jako wolontariusz socjalny (w jednym ośrodku niepublicznym). Pełny wykaz stanowisk i liczbę osób zajmujących te stanowiska zawiera tabela numer 3.

Analiza struktury zatrudnienia w ośrodkach wskazuje na istnienie w jej ramach pewnych prawidłowości. Z przeprowadzonych badań jasno wynika, że liczba stanowisk w ośrodku oraz liczba osób zatrudnionych jest wprost proporcjonalna do liczby dzieci zgłoszonych do ośrodka

i liczby rodzin oczekujących na adopcję. Najprawdopodobniej jest to związane z koniecznością prowadzenia większej liczby spraw w przypadku posiadania większej liczby klientów. Druga widoczna prawidłowość polega na tym, że w małych publicznych ośrodkach adopcyjno – opiekuńczych (w Białogardzie, Darłowie i Dębnie), które są częścią - odpowiednio - Ośrodka Wspierania Rodziny w Białogardzie, Domu Dziecka im. Janusza Korczaka w Darłowie i Placówki Wielofunkcyjnej w Dębnie, stanowisko dyrektora i księgowego sprawują te same osoby, które pełnią identyczne funkcje w placówkach, których ośrodki adopcyjno – opiekuńcze są częścią. Jest to jeden z powodów, dla których liczba pracujących w ośrodkach adopcyjno – opiekuńczych osób nie pokrywa się z liczbą istniejących w danym ośrodku etatów. Drugim powodem istnienia tej rozbieżności jest częste zatrudnianie osób na pół etatu i na umowę zlecenie. Dokonując sumarycznego zestawienia, we wszystkich ośrodkach adopcyjno – opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego zatrudnione są 64 osoby na 12 rodzajach stanowisk, 37 etatach i 16 umowach na zlecenie. Zamieszczona poniżej tabela zawiera pełny wykaz stanowisk, liczbę osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach oraz liczbę etatów i umów zleceń. Wszystkie dane w tabeli ujęte zostały sumarycznie oraz z podziałem na poszczególne ośrodki.

(Cyfry 1* i 1** w tabeli numer 3 oznaczają odpowiednio dyrektorów i księgowych, którzy pełnią tę samą funkcję na dwóch stanowiskach. W ośrodku w Białogardzie funkcję dyrektora/księgowego pełnią Dyrektor/Księgowy Ośrodka Wspierania Rodziny w Białogardzie, którego częścią jest OAO. W ośrodku w Darłowie funkcję dyrektora/księgowego pełnią dyrektor/księgowy Domu Dziecka im. Janusza Korczaka w Darłowie, którego częścią jest OAO. W ośrodku w Dębnie funkcję dyrektora/księgowego pełnią dyrektor/księgowy Placówki Wielofunkcyjnej w Dębnie, której częścią jest OAO. Ponadto występujące w tabeli skróty 's.zlecenie', i 'et.' Oznaczają odpowiednio „stałe zlecenie” i etat.)

Tabela 3 Liczba osób zatrudnionych w ośrodkach na danym stanowisku.

Stanowisko	Liczba osób zatrudnionych w ośrodku na danym stanowisku								
	P-OAO Szczecin	N-SRK Szczecin	N-MD Szczecin	P-OAO Koszalin	N-TPD Koszalin	P-OAO Białogard	P-OAO Darłowo	P-OAO Dębno	Liczba osób (ogółem)
Dyrektor	1	1	1	1	1 zlecenie	1*	1*	1*	8
z-ca Dyrektora	-	1	1	-	-	-	-	-	3
Księgowa(y)	1 (1/2et.)	1 zlecenie	1 s.zlecenie	1 (1/2et.)	1 (1/4et.)	1**	1**	1**	8
Sekretarka	1	-	-	1	1 (1/4et.)	-	1	-	4
Psycholog	1	2 zlecenie	2 s.zlecenie zlecenie	2 (1et.)	1 zlecenie	1	1	1	11
Pedagog	4 (3,25et.)	5 zlecenie	2 (1,5et.) 1 zlecenie	4 (3et.)	1	2	1	2 (1et.)	22
Terapeuta	-	-	-	-	-	-	-	1 (1/2et.)	1
Terapeuta, mediator	-	-	1 s.zlecenie	-	-	-	-	-	1
Logopeda	-	-	1 s.zlecenie	-	-	-	-	-	1
Pracownik socjalny	-	-	-	-	1	-	-	1 (1/2et.)	2
Prawnik	-	-	1 wolont.	-	-	-	-	-	1
Sprzątaczką	1 (1/2et.)	-	-	1 (1/2et.)	-	0	-	0	2
Liczba zatrudnionych osób / etatów / umów zleceń	9/7,25/0	10/2/8	11/3,5/6 (w tym: 1wolont.)	10/7/0	6/2,5/2	5 / 5	5 / 5	7 / 5	64 / 37,25 / 16

Legenda:

- P-OAO Szczecin – Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, ul. Papieża Jana Pawła II 42, 70-413 Szczecin.
- N-SRK Szczecin – Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Stow. Rodzin Katolickich, ul. Mickiewicza 3, 70-383 Szczecin.
- N-MD Szczecin – Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Fundacji „Mam Dom”, Al. Woj. Polskiego 78, 70-482 Szczecin.
- P-OAO Koszalin – Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, ul. Morska 43, 75-215 Koszalin
- N-TPD Koszalin – Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy TPD, ul. Piłsudskiego 11/12, 75-501 Koszalin
- P-OAO Białogard – Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Ośrodka Wspierania Rodziny ul. Grunwaldzka 49, 78-200 Białogard.
- P-OAO Darłowo – Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, ul. Morska 78, 76-150 Darłowo
- P-OAO Dębno – Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, ul. Mickiewicza 30 b, 74-400 Dębno

5. Źródła finansowania zadań i wysokość budżetu.

Z przeprowadzonych badań wynika, że źródła finansowania różnią się w zależności od tego czy mamy do czynienia z ośrodkiem publicznym czy niepublicznym. Niemniej wszystkie ośrodki adopcyjno – opiekuńcze, działające na terenie województwa zachodniopomorskiego, publiczne i niepubliczne, mają jedno wspólne źródło finansowania i jest nią dotacja od władz publicznych. Publiczne i niepubliczne placówki działające na terenie Szczecina i Koszalina otrzymują tę dotację od urzędu miasta, a publiczne placówki działające w Białogardzie, Darłowie i Dębnie otrzymują ją od starostwa powiatu. Pewien wyjątek stanowi tutaj niepubliczny ośrodek adopcyjno – opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie, który otrzymuje dotację od starostwa powiatowego w Kołobrzegu, nie otrzymuje jej natomiast od koszalińskiego urzędu miejskiego.

Dotacje, o których mowa, są dla wszystkich ośrodków głównym źródłem finansowania, a w przypadku trzech (na pięć ogółem) ośrodków publicznych - w Szczecinie, w Białogardzie i w Dębnie – są one jedynym źródłem finansowania ich działalności. Publiczny ośrodek w Koszalinie korzysta dodatkowo z dotacji celowych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) na realizację programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz dochodów własnych wynikających z realizacji powiatowych zleceń na szkolenia dla rodzin zastępczych. Ze względu na zmiany ustawowe, uzyskiwanie dochodów z w/w zleceń będzie jednak możliwe tylko do końca 2010r. Piąty z ośrodków publicznych, w Darłowie, poza dotacją przyznawaną przez starostwo powiatowe, korzysta dodatkowo z dofinansowania z MPiPS w ramach programu „Opieka nad dzieckiem”.

W przypadku ośrodków niepublicznych, poza dotacją z miasta lub powiatu, podstawowymi źródłami finansowania ich działalności są darowizny (korzystają nich wszystkie trzy ośrodki), granty od organizacji publicznych (dwa ośrodki) i granty od organizacji niepublicznych (korzystają dwa ośrodki). Tylko jeden ośrodek niepubliczny - Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie korzysta z możliwości uzyskania „1% z podatku”. Żaden z ośrodków nie zaznaczył, iż korzysta z funduszy europejskich.

Tabela 4 Źródła finansowania ośrodków adopcyjno - opiekuńczych

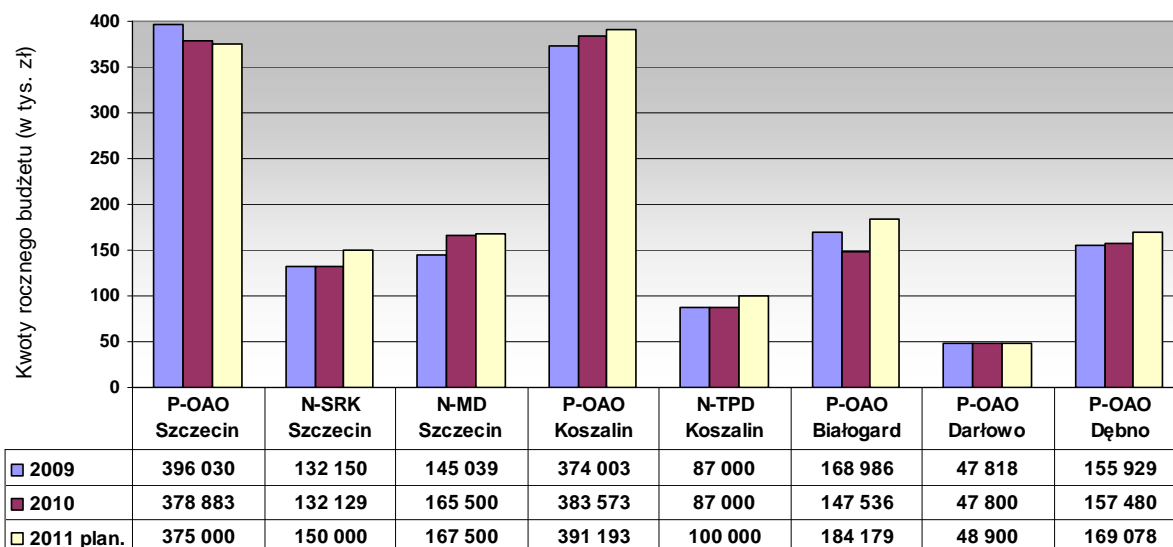
Źródło finansowania	Ośrodek adopcyjno – opiekuńczy							
	P-OAO Szczecin	N-SRK Szczecin	N-MD Szczecin	P-OAO Koszalin	N-TPD Koszalin	P-OAO Białogard	P-OAO Darłowo	P-OAO Dębno
dotacje z miasta	X	X	X	X	X			
dotacja z powiatu						X	X	X
fundusze europejskie								
1% z podatku		X						
darowizny		X	X		X			
granty od organizacji publicznych		X	X					
granty od organizacji niepublicznych			X		X			
dotacje celowe na realizację programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej				X				
dochody własne wynikające z realizacji szkoleń dla rodzin zastępczych zleconych przez powiaty				X				
dofinansowanie z MPiPS w ramach programu „Opieka nad dzieckiem”							X	

* krzyżyk w danym polu oznacza, że ośrodek korzysta z określonej formy finansowania.

5.1 Wysokość budżetu

Wysokość budżetów ośrodków za lata 2009 i 2010 oraz planowany budżet na rok 2011 obrazuje poniższa tabela. Należy jednak zaznaczyć, że faktyczna wysokość przewidywanego budżetu planowanego na rok 2011 może ulec zmianie w związku z planowaną nowelizacją *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, która prawdopodobnie zmniejszy wysokość dotacji, będącej dla wszystkich ośrodków podstawowym źródłem finansowania ich działalności.

Wykres 1. Wysokość budżetu na realizację zadań ośrodka w latach 2009, 2010, 2011.

6. Działalność adopcyjna

W zakresie działalności adopcyjnej, przeprowadzone badanie z założenia ograniczyło się do uzyskania informacji, które pozwoliłyby odpowiedzieć na następujące pytania:

- jaką liczbę dzieci zgłoszono w celu adopcji do poszczególnych ośrodków w latach 2006-2010?
- ile z tych dzieci zostało zaadoptowanych i gdzie zostały one umieszczone (w sensie terytorialnym) w momencie adopcji?
- ile dzieci oczekuje aktualnie na adopcję?
- jaka jest liczba rodzin, które zaadoptowały dziecko/dzieci w latach 2006-2010?
- ile rodzin oczekuje obecnie na adopcję dziecka/dzieci?

Otrzymane wyniki badań przedstawiono na wykresach oraz w układzie tabelarycznym i opatrzone komentarzami. W przypadku jednego ośrodka adopcyjno – opiekuńczego, prowadzonego przez fundację „Mam Dom” w Szczecinie, w latach 2006 i 2007, w każdej tabeli wpisano cyfrę „0”, ponieważ organizacja ta rozpoczęła działalność w roku 2008.

6.1 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w celu adopcji, w latach 2006-2010.

Pierwszy z poniższych wykresów ilustruje liczbę dzieci zgłoszonych do ośrodków adopcyjno – opiekuńczych w celu adopcji w latach 2006-2010, zarówno te które posiadały jak i te, które nie posiadały uregulowanej sytuacji prawnej¹. Jest to liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków z różnych instytucji, w trybie indywidualnych decyzji i nie obejmuje dzieci zgłaszanych do ośrodków z Wojewódzkiego Banku Danych (WBD).² Liczba dzieci zgłoszonych w danym roku z WBD do jednego z ośrodków jest sumą wszystkich dzieci, które zostały zgłoszone wcześniej (w tym samym roku) do WBD ze wszystkich pozostałych ośrodków działających na terenie województwa zachodniopomorskiego. W latach 2006-2010 do Wojewódzkiego Banku Danych zgłoszono ze wszystkich ośrodków ogółem:

- 2006 - 111 dzieci,
- 2007 - 65 dzieci,
- 2008 - 103 dzieci,
- 2009 - 65 dzieci,
- 2010 - 50 dzieci (do 19 listopada).

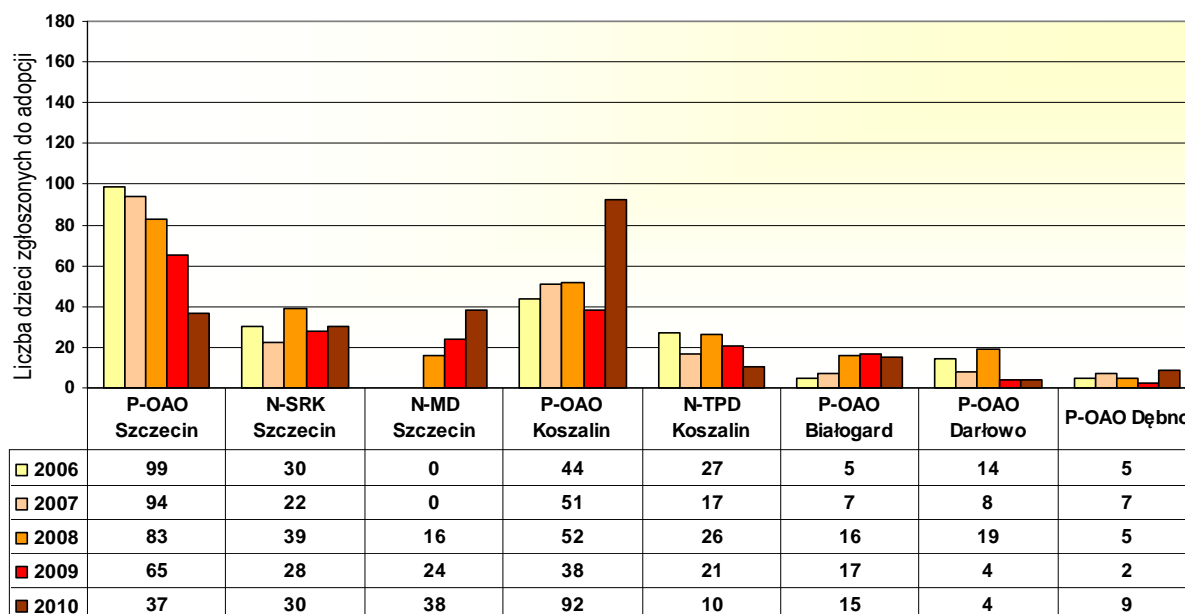
Aby odpowiedzieć na pytanie, ile dzieci zostało w danym roku zgłoszonych do poszczególnych ośrodków z WBD, należy od powyższych liczb odjąć liczbę dzieci zgłoszonych w tym samym roku do WBD przez konkretny ośrodek. Liczbę dzieci zgłoszonych do ośrodków wraz z dziećmi zgłoszonymi z WBD pokazuje wykres nr 2.

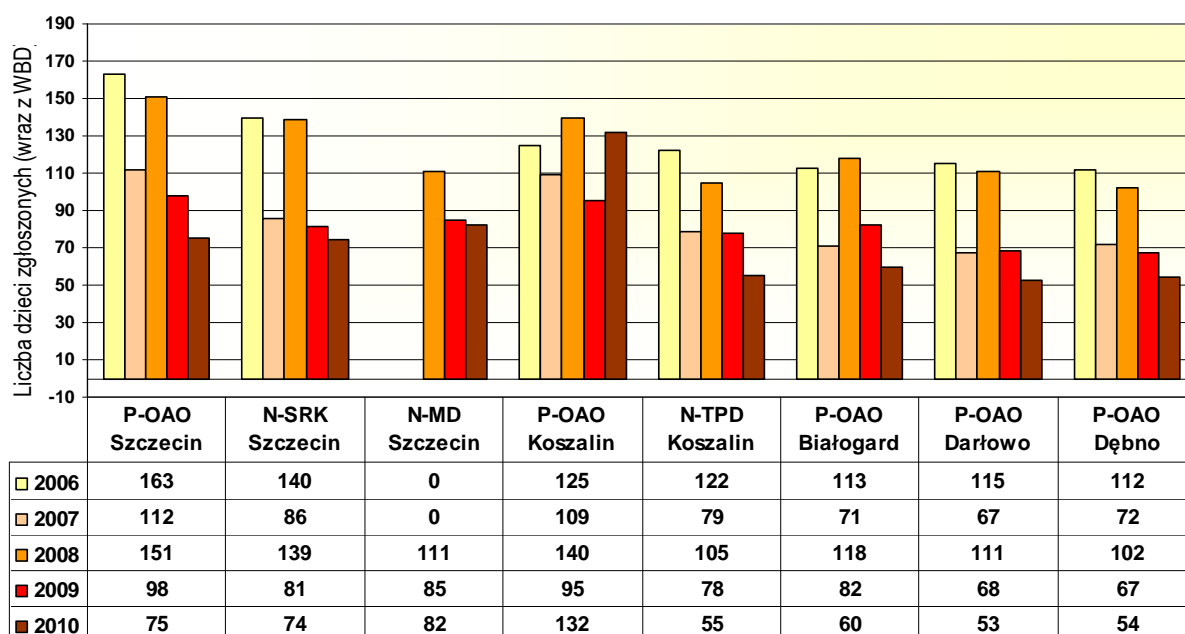
¹ Dziecko ma uregulowaną sytuację prawną, wtedy, gdy a) rodzice dziecka stracili życie, b) rodzic lub rodzice zrzekli się praw do dziecka, lub c) prawa te zostały im odebrane na mocy postanowienia sądu. W każdym przypadku sytuacja dziecka musi być potwierdzona odpowiednim orzeczeniem sądu. Szczegółowe przepisy w tym zakresie zawiera „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”.

² Każdy ośrodek adopcyjno – opiekuńczy od momentu zgłoszenia dziecka do adopcji ma miesiąc czasu na znalezienie „nowych rodziców” i rozpoczęcie procesu adopcyjnego. Jeśli w tym czasie okoliczność ta nie wystąpi, wówczas, po pływie miesiąca, ośrodek ma obowiązek przekazać kartę dziecka do Wojewódzkiego Banku Danych (WBD) prowadzonego przez Publiczny Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy (P-OAO) w Szczecinie. Obowiązek ten nie dotyczy dzieci, które nie mają jeszcze uregulowanej sytuacji prawnej. W następnej kolejności WBD przesyła kartę dziecka zgłoszonego do „banku”, do wszystkich ośrodków adopcyjno - opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego, która od tego momentu figuruje w kartotekach ośrodków jak „dziecko do adopcji”. Dzieci zgłaszane do ośrodków z WBD posiadają uregulowaną sytuację prawną i figuruje w kartotekach ośrodków jako „dzieci do adopcji”

Wykres 1 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w celu adopcji w latach 2006-2010 (bez WBD)

Wykres 2 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w celu adopcji w latach 2006-2010 (razem z WBD)

Podsumowując, do wszystkich ośrodków adopcyjno - opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego, w latach 2006-2010 zgłoszono do adopcji ogółem **1120** dzieci³, w tym :

do Publicznego OAO w Szczecinie – **378** dzieci

do Niepublicznego OAO SRK w Szczecinie – **149** dzieci

³ Jest to liczba zgłoszeń „netto” nie obejmująca zgłoszeń z Wojewódzkiego Banku Danych.

do Niepublicznego OAO fundacji „Mam Dom” w Szczecinie – **78** dzieci
do Publicznego OAO w Koszalinie – **277** dzieci
do Niepublicznego OAO TPD w Koszalinie – **101** dzieci
do Publicznego OAO w Białogardzie – **60** dzieci
do Publicznego OAO w Darłowie – **49** dzieci
do Publicznego OAO w Dębnie – **28** dzieci.

Z sumarycznych, rocznych zestawień wynika, że liczb dzieci zgłaszanych w celu adopcji ośrodków adopcyjno – opiekuńczych w latach 2006 - 2007 plasuje się co roku na podobnym poziomie i wynosi odpowiednio:

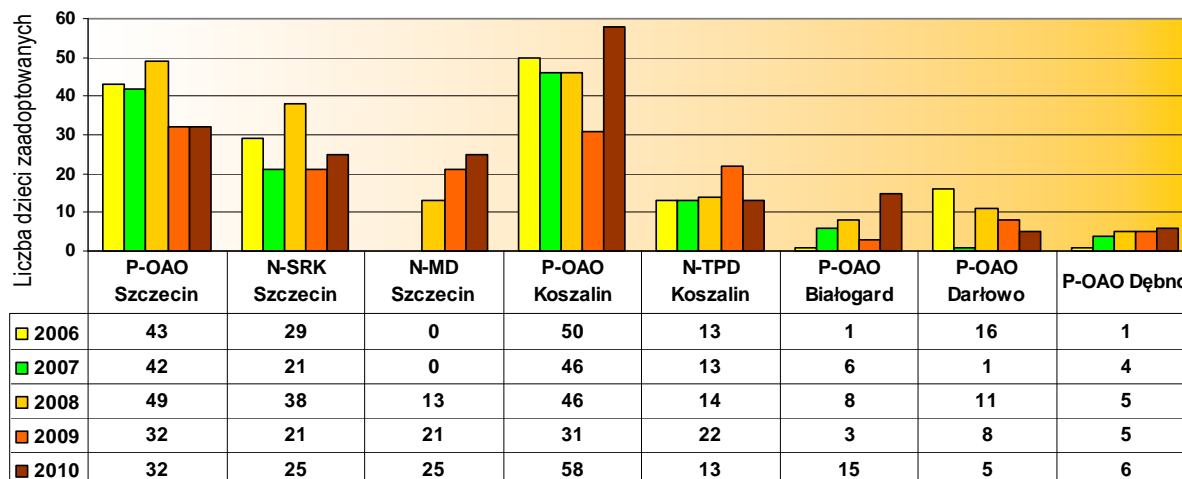
w roku 2006 - **224** dzieci
w roku 2007 - **206** dzieci
w roku 2008 - **256** dzieci
w roku 2009 - **199** dzieci
w roku 2010 - **235** dzieci.

6.2 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w latach 2006-2010, które zostały zaadoptowane.

Drugi wykres pokazuje liczbę dzieci zaadoptowanych spośród tych, które zostały zgłoszone do ośrodków w latach 2006-2010. W zdecydowanej większości przypadków liczba dzieci zaadoptowanych w danym roku jest mniejsza (28 przypadków) lub równa (5 przypadków) liczbie dzieci zgłoszonych w tym samym roku do ośrodków. W pozostałych sześciu przypadkach, liczba dzieci zaadoptowanych w danym roku jest większa niż liczba dzieci zgłoszonych do ośrodka w tym roku. Owe „nadwyżki” są jednak pozorne i wynikają z faktu, że dzieci, które zostały zaadoptowane, np. w roku 2009, zostały zgłoszone do ośrodka - rok, dwa lub nawet kilka lat wcześniej.

Mniejsza liczba dzieci zaadoptowanych w stosunku do dzieci zgłoszonych wynika z przede wszystkim z tego, że niektóre dzieci nie znalazły rodziców, którzy chcieliby je zaadoptować, choć w wyjątkowych przypadkach zdarza się, że karta dziecka zgłoszonego do adopcji zostaje wycofana, ponieważ dziecko to zawiązało głęboką więź z rodziną zastępczą.

Wykres 3 Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków w latach 2006-2010, które zostały zaadoptowane.

Ogółem, we wszystkich ośrodkach adopcyjno - opiekuńczych działających na terenie województwa zachodniopomorskiego, w latach 2006-2010 zaadoptowanych zostało **791** dzieci. Poniżej rozbitcie tej liczby:

a) według liczby adopcji w ośrodkach:

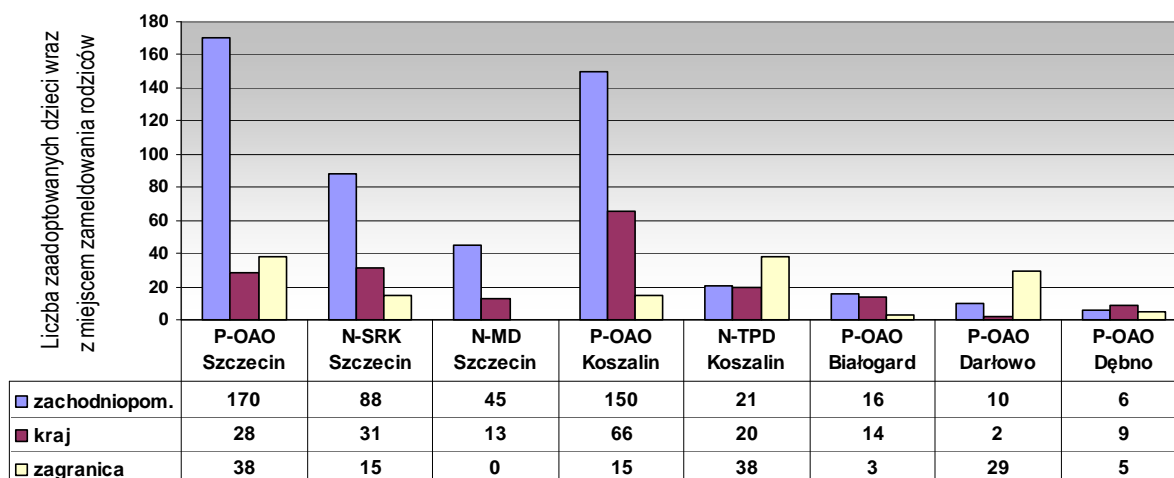
- w Publicznym OAO w Szczecinie – **198** dzieci,
- w Niepublicznym OAO SRK w Szczecinie – **134** dzieci,
- w Niepublicznym OAO fundacji „Mam Dom” w Szczecinie – **59** dzieci,
- w Publicznym OAO w Koszalinie – **231** dzieci,
- w Niepublicznym OAO TPD w Koszalinie – **75** dzieci,
- w Publicznym OAO w Białogardzie – **33** dzieci,
- w Publicznym OAO w Darłowie – **41** dzieci,
- w Publicznym OAO w Dębnie – **21** dzieci.

b) według poszczególnych lat:

- w roku 2006 - **157** dzieci,
- w roku 2007 - **140** dzieci,
- w roku 2008 - **184** dzieci,
- w roku 2009 - **152** dzieci,
- w roku 2010 - **202** dzieci.

Poniższy wykres zawiera informację, ile dzieci zostało zaadoptowanych przez rodziny zameldowane w województwie zachodniopomorskim, na terenie Polski i za granicą. Możemy z dużym prawdopodobieństwem założyć, że wskazane obszary terytorialne stały się nowym miejscem zamieszkania dzieci, przy czym najwięcej - **506** zaadoptowanych dzieci pozostało na terenie województwa zachodniopomorskiego, **183** dzieci zamieszkało poza województwem, ale na terenie kraju, a **143** - znalazły rodziny za granicą.

Wykres 4 Liczba dzieci zaadoptowanych przez ośrodki w latach 2006-2010 (ogółem) z uwzględnieniem miejsca zameldowania „nowych rodziców” w momencie adopcji dziecka.

Kolejna tabela pokazuje liczbę dzieci zgłoszonych do ośrodków (kolumna oznaczona symbolem ‘zG’) oraz liczbę dzieci zaadoptowanych (kolumna oznaczona symbolem ‘zA’) w tych ośrodkach w latach 2006 - 2010.

Tabela 5 Zestawienie liczby dzieci zgłoszonych do ośrodków oraz zaadoptowanych w latach 2006-2010.

Ośrodek adopcyjno- opiekuńczy		2006		2007		2008		2009		2010		2006-2010	
L.p.	zG - Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji; zA - liczba dzieci zaadoptowanych	zG	zA	zG	zA	zG	zA	zG	zA	zG	zA	zG	zA
1	P-OAO Szczecin	99	43	94	42	83	49	65	32	37	32	378	198
2	N-SRK Szczecin	30	29	22	21	39	38	28	21	30	25	149	134
3	N-MD Szczecin	-	-	-	-	16	12	24	21	38	25	78	58
4	P-OAO Koszalin	44	50	51	46	52	46	38	31	92	58	277	231
5	N-TPD Koszalin	22	13	14	13	26	14	21	22	10	13	93	75
6	P-OAO Białogard	5	1	7	6	16	8	17	3	15	15	60	33
7	P-OAO Darłowo	14	16	8	1	19	11	4	8	4	5	49	41
8	P-OAO Dębno	5	1	7	4	5	5	2	5	9	6	28	21
9	Razem	219	153	203	133	256	184	199	141	235	179	1112	791

* Kolorem czerwonym oznaczono miejsca, w których liczba adopcji była większa niż liczba dzieci zgłoszonych do ośrodka w danym roku. Oznacza to, że „dodatkowe dzieci” zostały zgłoszone do ośrodka w poprzednich latach.

6.3 Liczba dzieci zgłoszonych przez ośrodki do Wojewódzkiego Banku Danych (WBD) w latach 2006-2010.

Jak już wcześniej wspomniano, każdy ośrodek adopcyjno – opiekuńczy od momentu otrzymania zgłoszenia dziecka do adopcji ma miesiąc czasu na znalezienie dla niego „nowych rodziców” i rozpoczęcie procesu adopcyjnego. Jeśli w ciągu miesiąca nie rozpocznie się proces adopcyjny, ośrodek ma obowiązek przekazać kartę dziecka do Wojewódzkiego Banku Danych (WBD) w Szczecinie. Obowiązek ten dotyczy jednak tylko tych dzieci, które mają uregulowaną sytuację prawną.

Gdyby rozpatrywać zgłoszenia do WBD w sposób modelowy, to liczba dzieci zgłoszonych do „banku” powinna równać się liczbie dzieci zgłoszonych do ośrodka w celu adopcji, pomniejszonej o liczbę dzieci zaadoptowanych. Przykładowo, jeśli w roku 2006 do ośrodka zgłoszono 50 dzieci i 30 z nich zostało zaadoptowanych, to do Wojewódzkiego Banku Danych ośrodek powinien zgłosić pozostałe 20 dzieci.

Wynik przeprowadzonej analizy pokazuje, że z taką sytuacją mieliśmy do czynienia tylko dwukrotnie. W pozostałych przypadkach rzeczywistość okazała się inna. Liczba dzieci zgłaszanych do „banku” była albo mniejsza (często znacznie) albo większa od liczby dzieci, które potencjalnie powinny znaleźć się w WBD, gdybyśmy zastosowali przedstawiony powyżej prosty wzór. Wszystkie przypadki ilustruje poniższa tabela, ukazująca liczbę dzieci zgłoszonych do adopcji pomniejszoną o dzieci zaadoptowane, które określono jako „dzieci pozostałe” (liczba w kolumnie ‘dP’) a także faktyczną liczbę dzieci zgłoszonych do Wojewódzkiego Banku Danych (liczba w kolumnie ‘dZ’).

Tabela 6 Zestawienie liczby „dzieci pozostałych” oraz zgłoszonych do WBD w latach 2006-2010.

Ośrodek adopcyjno- opiekuńczy		2006		2007		2008		2009		2010		2006-2010	
L.p.	dP - Liczba „dzieci pozostałych”; dZ - liczba dzieci zgłoszonych do WBD	dP	dZ	dP	dZ	dP	dZ	dP	dZ	dP	dZ	dP	dZ
1	P-OAO Szczecin	56	47	52	47	48	35	33	32	5	12	194	173
2	N-SRK Szczecin	30	1	22	1	0	3	7	12	3	6	62	23
3	N-MD Szczecin	0	0	0	0	4	8	3	4	13	6	20	18
4	P-OAO Koszalin	0	30	5	7	6	15	7	8	34	10	52	70
5	N-TPD Koszalin	13	16	3	3	12	24	0	8	0	5	28	56
6	P-OAO Białogard	4	3	1	1	8	1	14	0	0	5	27	10
7	P-OAO Darłowo	0	10	7	6	8	11	0	1	0	1	15	29
8	P-OAO Dębno	4	4	3	0	0	6	0	0	3	5	10	15
9	Razem	107	111	93	65	86	103	64	65	58	50	408	394

* Kolorem czerwonym oznaczono miejsca, w których liczba dzieci zgłoszonych do WBD była większa niż liczba „dzieci pozostałych”. Oznacza to, że dzieci zgłoszone do WBD musiały być zgłoszone do ośrodka w grudniu poprzedniego roku.

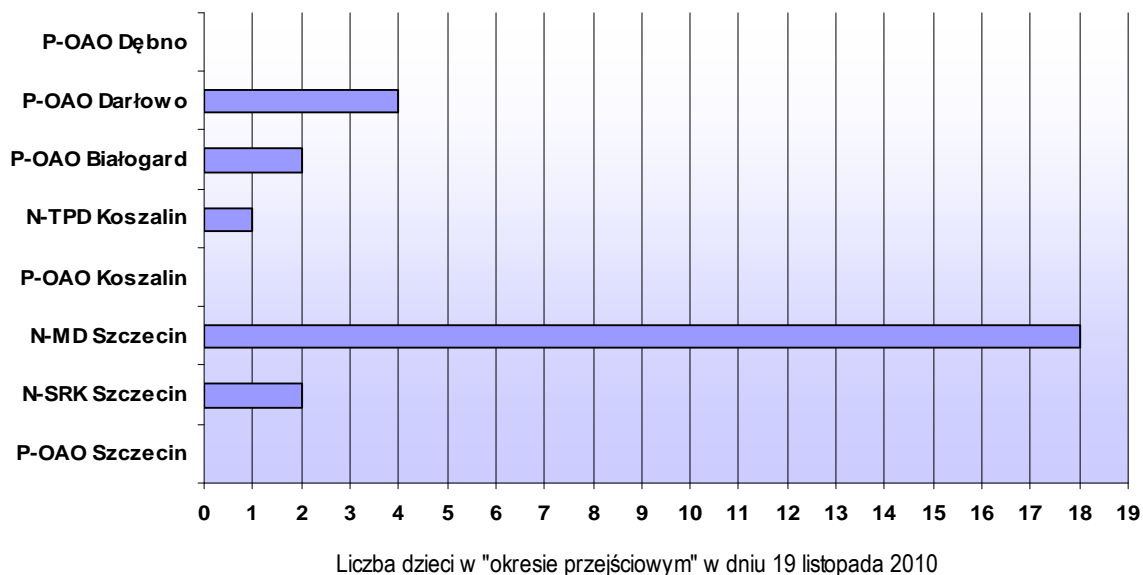
Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w wielu przypadkach do WBD zgłoszono więcej dzieci niż mogłoby to wynikać z przedstawionego wcześniej wzoru. Taką sytuację można interpretować na dwa sposoby - dziecko zostało zgłoszone do ośrodka w grudniu poprzedniego roku lub też dziecko/dzieci zostały zaadoptowane w tym samym roku, w którym zostały zgłoszone, ale adopcja miała miejsce już po zgłoszeniu ich do Wojewódzkiego Banku Danych.

Sytuacja odwrotna, w której liczba dzieci zgłoszonych do WBD jest mniejsza niż liczba „dzieci pozostałych”, oznacza zwykle przypadki, w których dzieci są w trakcie procesu adopcyjnego lub których karta została z ośrodka wycofana, z powodu dopuszczonego przez prawo, np. pojawienia się silnej więzi dziecka z rodziną zastępczą.

6.4 Liczba dzieci w „okresie przejściowym” w dniu 19 listopada 2010.

Poniższy wykres opisuje dzieci w okresie „przejściowym”, czyli dzieci zakwalifikowane do adopcji, które w dniu 19 listopada 2010 znajdowały się w swoim „miesięcznym okresie poszukiwania rodziców” lub były już w trakcie procesu adopcyjnego i w obu przypadkach nie zostały zgłoszone do Wojewódzkiego Banku Danych.

Wykres 5 Liczba dzieci w „okresie przejściowym” w dniu 19 listopada 2010.

6.5 Liczba rodzin, które zaadoptowały dzieci w ośrodkach latach 2006-2010.

W każdym z analizowanych przypadków, liczba rodzin które zaadoptowały dziecko jest taka sama lub nieco niższa od liczby zaadoptowanych dzieci. Fakt ten należy interpretować w taki sposób, że większość rodzin zaadoptowało po jednym dziecku, ale niektóre - więcej niż jedno. Wyjątek stanowi tutaj sytuacja ośrodka adopcyjnego w Białogardzie, gdzie w roku 2006 i 2007 liczba zaadoptowanych dzieci wynosiła odpowiednio 1 i 6, a liczba rodzin, które zaadoptowały te dzieci wynosiła każdorazowo 0 (zero). Oznacza to w tym przypadku, iż dzieci zostały zaadoptowane przez rodziny pochodzące z innych ośrodków działających na terenie kraju, ale liczba tych rodzin nie została odnotowana w statystykach białogardzkiego ośrodka. Celem zobrazowania, w poniższej tabeli zestawiono liczbę dzieci zaadoptowanych z liczbą rodzin, które zaadoptowały dziecko lub dzieci we wszystkich analizowanych latach. W kolumnie 'D' znajduje się liczba zaadoptowanych dzieci, a w kolumnie 'R' liczba rodzin, które zaadoptowały dziecko lub dzieci.

Tabela 7 Liczba zaadoptowanych dzieci oraz liczba rodzin adopcyjnych.

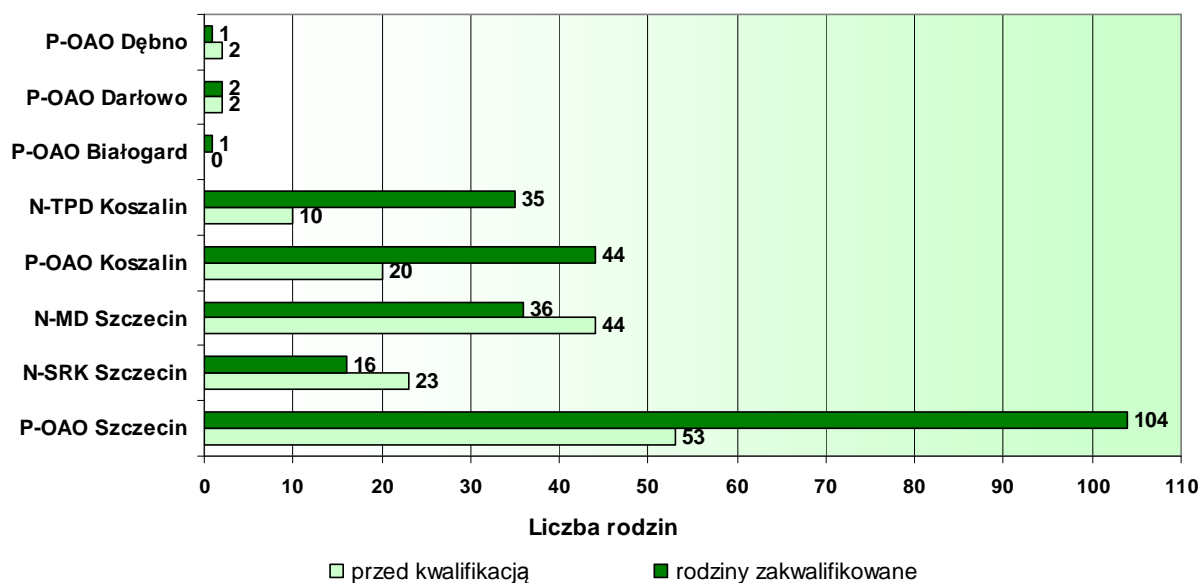
Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy		2006		2007		2008		2009		2010		2006-2010	
		D	R	D	R	D	R	D	R	D	R	D	R
L.p.		D – Liczba zaadoptowanych dzieci; R - liczba rodzin adopcyjnych											
1	P-OAO Szczecin	43	43	42	37	49	47	32	30	32	29	198	186
2	N-SRK Szczecin	29	27	21	16	38	29	21	20	25	15	134	107
3	N-MD Szczecin	0	0	0	0	12	13	21	21	25	21	58	55
4	P-OAO Koszalin	50	43	46	33	46	32	31	24	58	46	231	178
5	N-TPD Koszalin	13	9	13	10	14	9	22	16	13	10	121	54
6	P-OAO Białogard	1	0	6	0	8	1	3	3	15	6	33	10
7	P-OAO Darłowo	16	10	1	1	11	6	8	7	5	4	41	28
8	P-OAO Dębno	1	1	4	4	5	3	5	2	6	5	21	15
9	Razem	153	133	133	101	183	140	143	123	179	136	791	633

6.6 Liczba rodzin oczekujących obecnie na adopcję dziecka.

Rodziny, które zgłaszają się do ośrodków adopcyjno – opiekuńczych w celu adopcji dziecka, zobowiązane są przejść przez określoną procedurę kwalifikacyjną. Jeśli procedura ta zakończy się pomyślnie, rodzina taka uzyskuje w ośrodku status rodziny zakwalifikowanej, który umożliwia jej od strony formalnej adopcję dziecka lub dzieci. Ostateczną decyzję w sprawie adopcji podejmuje jednak sąd.

Wykres poniżej pokazuje liczbę rodzin oczekujących obecnie na adopcję dziecka, z podziałem na rodziny zakwalifikowane i rodziny w trakcie procesu kwalifikacyjnego.

Wykres 6 Liczba rodzin oczekujących na adopcję dziecka.

Z przeprowadzonych badań wynika, że praktycznie w każdym ośrodku adopcyjno – opiekuńczym istnieją obecnie zakwalifikowane rodziny oczekujące na adopcję. I choć w przypadku ośrodków w Białogardzie i Dębnie jest to tylko jedna rodzina, to na drugim końcu skali ich liczba drastycznie wzrasta i wynosi w czterech ośrodkach koszalińskich i szczecińskich od 35 do 104 rodzin oczekujących na adopcję.

Taką sytuację można zinterpretować jako brak dzieci zakwalifikowanych do adopcji. Okazuje się, że w przypadku trzech ośrodków rzeczywiście tak jest, jednak w pozostałych, istnieją dzieci zakwalifikowane do adopcji, są zakwalifikowane rodziny oczekujące na adopcję, a jednak adopcje nie następują. Ze wstępnych ustaleń wynika, że przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać w niechęci rodzin do adopcji dzieci, które mają powyżej 1 roku życia, są niepełnosprawne albo przynajmniej jedno z rodziców dzieci jest chore psychicznie. Niemniej rzetelna odpowiedź na pytanie o przyczyny tego stanu, wymagałyby dalszych, pogłębionych badań.

Opracował: Lech Barylski